

BELGISCHE SENAAT

ZITTING 1997-1998

27 MEI 1998

Wetsontwerp houdende instemming met de aanvullende Overeenkomst ondertekend te Brussel op 6 maart 1995, tot wijziging van de Overeenkomst tussen België en Portugal tot het vermijden van dubbele belasting en tot regeling van sommige andere aangelegenheden inzake belasting naar het inkomen, en van het slotprotocol, ondertekend te Brussel op 16 juli 1969

INHOUD

	Blz.
Memorie van toelichting	2
Wetsontwerp	6
Aanvullende overeenkomst tot wijziging van de Overeenkomst tussen België en Portugal tot het vermijden van dubbele belasting en tot regeling van sommige andere aangelegenheden inzake belastingen naar het inkomen, en van het Slotprotocol, ondertekend te Brussel op 16 juli 1969	7
Voorontwerp van wet	14
Advies van de Raad van State	15

SÉNAT DE BELGIQUE

SESSION DE 1997-1998

27 MAI 1998

Projet de loi portant assentiment à la Convention additionnelle signée à Bruxelles le 6 mars 1995, modifiant la Convention entre la Belgique et le Portugal en vue d'éviter la double imposition et de régler certaines autres questions en matière d'impôts sur le revenu, et le Protocole final, signés à Bruxelles le 16 juillet 1969

SOMMAIRE

	Pages
Exposé des motifs	2
Projet de loi	6
Convention additionnelle modifiant la Convention entre la Belgique et le Portugal en vue d'éviter les doubles impositions et de régler certaines autres questions en matière d'impôts sur le revenu et le Protocole final signés à Bruxelles le 16 juillet 1969	7
Avant-projet de loi	14
Avis du Conseil d'État	15

MEMORIE VAN TOELICHTING**EXPOSÉ DES MOTIFS**

De regering onderwerpt heden aan uw goedkeuring de Aanvullende Overeenkomst ondertekend te Brussel op 6 maart 1995, tot wijziging van de Overeenkomst tussen België en Portugal tot het vermijden van dubbele belasting en tot regeling van sommige andere aangelegenheden inzake belastingen naar het inkomen, en van het Slotprotocol ondertekend te Brussel op 16 juli 1969.

Bepaalde wetswijzigingen die in België hebben plaatsgevonden alsmede het voeren van een meer restrictieve politiek inzake het verlenen van de zogenaamde «tax sparing» clause (verrekening op de Belgische belastingen van belastingen die niet daadwerkelijk werden geheven in het buitenland), hebben ertoe geleid dat de Ministerraad op 17 mei 1991 heeft beslist om voor een bepaald aantal overeenkomsten tot het voorkomen van dubbele belasting, waaronder de Overeenkomst gesloten met Portugal, de heronderhandeling te verzoeken.

De herziening van de Belgisch-Portugese Overeenkomst werd bovendien benut om ook andere bepalingen van deze overeenkomst «up to date» te maken.

A. EUROPESE JURIDISCHE CONTEXT

Artikel 220, lid 1 van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap, nodigt de Lidstaten uitdrukkelijk uit onderling de onderhandelingen aan te vatten om dubbele belasting binnen de Europese Gemeenschap te vermijden. De voorgestelde Overeenkomst kadert binnen deze opdracht.

Overigens hebben de Lidstaten hun bevoegdheid inzake directe belastingen behouden zelfs indien de Europese Gemeenschap in principe over een samenwerkende bevoegdheid beschikt krachtens artikel 100 van het Verdrag. De Raad stelt inderdaad met eenparigheid van stemmen de richtlijnen vast voor het nader tot elkaar brengen van de wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen van de Lidstaten die rechtstreeks van invloed zijn op de instelling of de werking van de gemeenschappelijke markt. Tot nu toe werd deze samenwerkende bevoegdheid slechts op zeer beperkte wijze toegepast (richtlijn 77/794 betreffende de wederzijdse bijstand van de bevoegde autoriteiten van de Lidstaten; richtlijn 90/434 betreffende de gemeenschappelijke regeling die van toepassing is bij fusies, splitsingen, de inbreng van activa en bij een belangrijke aandelenruil tussen vennootschappen van de verschillende Lidstaten; richtlijn 90/435 betreffende de gemeenschappelijke regeling van toepassing op de moedervennootschappen en de dochterondernemingen van de verschillende Lidstaten).

Le Gouvernement soumet aujourd’hui à votre approbation la Convention additionnelle signée à Bruxelles le 6 mars 1995, modifiant la Convention entre la Belgique et le Portugal en vue d’éviter la double imposition et de régler certaines autres questions en matière d’impôts sur le revenu, et le Protocole final, signés à Bruxelles le 16 juillet 1969.

Certaines modifications législatives intervenues en Belgique ainsi que l’adoption d’une politique plus restrictive en matière d’octroi de la clause dite de «tax sparing» (imputation sur l’impôt belge d’impôts non effectivement perçus à l’étranger) ont amené le Conseil des Ministres du 17 mai 1991 à décider de demander la renégociation d’un certain nombre de conventions préventives de la double imposition, notamment celle conclue avec le Portugal.

La révision de la Convention belgo-portugaise a en outre été mise à profit pour actualiser d’autres dispositions de cette Convention.

A. CONTEXTE JURIDIQUE EUROPÉEN

L’article 220, alinéa 1 du Traité instituant la Communauté européenne invite expressément les États membres à entamer des négociations entre eux en vue d’éliminer la double imposition à l’intérieur de la Communauté européenne. La présente convention entre dans le cadre de cette mission.

Par ailleurs, les États membres ont conservé leurs compétences à l’égard des impôts directs, même si la Communauté européenne dispose d’une compétence concurrente de principe en vertu de l’article 100 du Traité. Le Conseil, statuant à l’unanimité, arrête, en effet, des directives pour le rapprochement des dispositions législatives, réglementaires et administratives des États membres qui ont une incidence directe sur l’établissement ou le fonctionnement du marché commun. Jusqu’à présent, cette compétence concurrente n’a été mise en œuvre que de manière très limitée dans des domaines restreints (dir. 77/799 concernant l’assistance mutuelle des autorités compétentes des États membres, dir. 90/434 relative au régime commun applicable aux fusions, scissions, apports d’actifs et échanges d’actions intéressant des sociétés d’États membres différents; dir. 90/435 concernant le régime commun applicable aux sociétés mères et filiales d’États membres différents).

Wat betreft de richtlijn «Wederzijdse bijstand», hebben de Lidstaten de nauwkeurige grenzen van de administratieve bijstand nog niet helemaal door middel van de procedure van overleg bepaald in de richtlijn, vastgelegd. Inderdaad, indien deze richtlijn zekere verbindende regels vastlegt voor de organisatie van de uitwisseling van inlichtingen, laat zij aan de Staten de vrijheid met een gemeenschappelijk akkoord de modaliteiten en de omvang van de wederzijdse bijstand te bepalen wanneer het erom gaat de aanwezigheid van ambtenaren van de fiscale administratie van een andere Lidstaat in een Lidstaat toe te laten. Op het gebied van directe belastingen voldoen de Lidstaten aan hun verplichtingen door inlichtingen uit te wisselen in het kader van de overeenkomsten ter voorkoming van dubbele belasting.

De aanvullende overeenkomst tussen Portugal en België van 6 maart 1995 regelt de uitwisseling van inlichtingen volgens de bepalingen van het OESO modelverdrag. Evenals de richtlijn laat zij toe inlichtingen uit te wisselen op drie verschillende wijzen:

- a) op verzoek van een bepaald geval;
- b) automatisch, inlichtingen over één of meerdere inkomstencategorieën die regelmatig aan de andere Staat worden overgemaakt;
- c) spontaan, een Staat zal inlichten waarvan zij veronderstelt dat zij een bijzonder belang vertegenwoordigen voor de andere Staat, nauwgezet meedelen.

Zij belet trouwens niet de eventuele toepassing tussen Portugal en België van niet-verbindende bepalingen van de richtlijn.

De dubbelbelastingverdragen breiden zich in principe niet uit tot de toepassingsfeer van de richtlijnen «Fusies». De verdragen worden inderdaad begrensd door de heffingsbevoegdheid van de verschillende inkomstencategorieën toe te kennen aan de ene of de andere van de overeenkomstsluitende Staten. Het komt uiteindelijk aan de Lidstaat die de heffingsbevoegdheid uitoefent welke de overeenkomst hem verleent, toe de in de richtlijn bepaalde regels toe te passen.

De richtlijn «Moeder-dochteronderneming» heeft, hoewel in meer beperkte mate, hetzelfde doel als de bijkomende overeenkomst tussen Portugal en België namelijk dubbele belasting vermijden. De aanvullende Overeenkomst wijzigt niet het regime van de belastingheffing aan de bron bepaald in de Belgisch-Portugese overeenkomst van 16 juli 1969. Voor het geheel van dividenden voorziet deze laatste dat het door de bronstaat gehanteerde tarief van de bronheffing 15% niet mag overschrijden. Wanneer het gaat om een maximaal tarief, belet dit niet de toepassing van gunstiger tarieven voorzien door de interne

En ce qui concerne la directive «Assistance mutuelle», les limites exactes de l'assistance administrative n'ont pas encore toutes été fixées par les États membres dans le cadre de la procédure de consultation prévue par la directive. En effet, si cette directive établit certaines règles contraignantes pour l'organisation de l'échange de renseignements, elle laisse aux États le soin d'arrêter d'un commun accord les modalités et l'étendue de l'assistance réciproque lorsqu'il s'agit d'autoriser la présence dans un Etat membre d'agents de l'administration fiscale d'un autre État membre. Les États membres se conforment à leurs obligations, dans le domaine des impôts directs, par l'échange de renseignements tel qu'il est organisé dans le cadre des conventions préventives de la double imposition.

La Convention additionnelle entre le Portugal et la Belgique du 6 mars 1995 règle l'échange de renseignements suivant les dispositions du Modèle de convention OCDE. À l'instar de la directive, elle permet d'échanger de renseignements de trois manières différentes :

- a) sur demande pour un cas précis;
- b) automatiquement, des renseignements sur une ou plusieurs catégories de revenus étant transmis systématiquement à l'autre État;
- c) spontanément, un État transmettant ponctuellement des renseignements qu'il suppose présenter un intérêt particulier pour l'autre État.

Par ailleurs, elle n'empêche pas la mise en œuvre éventuelle entre le Portugal et la Belgique des dispositions non contraignantes que contient la directive.

Les conventions de double imposition n'empêtent en principe pas sur la sphère de la directive «Fusions». Les conventions se bornent, en effet, à attribuer le pouvoir d'imposition des différentes catégories de revenus à l'un ou/et à l'autre des États contractants. Il appartient en définitive à l'État membre qui exerce le pouvoir d'imposition que lui confère la convention d'appliquer les règles prévues par la directive.

La directive «Mères-filiales» a, bien que de manière plus limitée, le même objet — éliminer la double imposition — que la Convention additionnelle entre le Portugal et la Belgique. La Convention additionnelle ne modifie pas le régime de l'imposition à la source prévu par la Convention belgo-portugaise du 16 juillet 1969. Pour l'ensemble des dividendes, cette dernière prévoit que le taux de la retenue appliquée par l'État de la source ne peut dépasser 15 %. S'agissant d'un taux maximal, celui-ci ne fait pas obstacle à l'application de taux plus favorables prévus par les législations internes. L'exemption

wetgevingen. De vrijstelling die voortkomt van de richtlijn, zal vanaf dan van ambtswege toegepast worden, elke keer als aan de voor het toekennen ervan voorziene voorwaarden zal zijn voldaan. Voor wat betreft de vrijstelling in de woonplaatsstaat van de moedervennootschap wordt een dergelijke vrijstelling door de aanvullende Overeenkomst toegestaan, in België, op de voorwaarden en grenzen bepaald in de Belgische wetgeving waarin de richtlijn is opgenomen, en in Spanje onder dezelfde voorwaarden en grenzen als deze bepaald in de richtlijn (artikel XI). De aanvullende Overeenkomst bevat derhalve geen bepalingen tegenstrijdig met de richtlijn «Moederdochterondernemingen».

B. TECHNISCHE BEPALINGEN

1. Stelsel dat in België van toepassing is op roerende inkomsten uit bronnen in Portugal die in Portugal belastbaar zijn (artikel XI)

Dat stelsel zal voortaan als volgt zijn:

a) wanneer volgens de bepalingen van de Overeenkomst de roerende inkomsten daadwerkelijk worden belast in Portugal, zal het Belgische internrechtelijk stelsel integraal van toepassing zijn (verrekening van het forfaitair gedeelte van de buitenlandse belasting en het stelsel van de definitief belaste inkomsten);

b) wanneer, krachtens bijzondere wettelijke bepalingen, Portugal tijdelijk afziet van een belasting die overeenkomstig haar algemene wetgeving er de bepalingen van de Overeenkomst mag worden geheven van dividenden, interest of royalty's, zal België helemaal geen verrekening meer verlenen op zijn belasting (opheffing dus van elke «tax sparing»-clausule).

2. Belastingen waarop de Overeenkomst van toepassing is (artikel I)

De lijst van de directe belastingen waarop de Overeenkomst van toepassing is werd geactualiseerd.

3. Dividenden (artikel IV)

De definitie van de uitdrukking «dividenden» werd gewijzigd teneinde de beide Staten toe te laten hun «antionderkapitalisatie» maatregelen toe te passen.

4. Royalty's (artikelen VI en XIV)

De Aanvullende Overeenkomst stelt het maximumtarief van de bronbelasting in de Staat waaruit de royalty's afkomstig zijn vast op 10% in alle gevallen. Op dit ogenblik bedraagt het tarief van de heffing 5%.

résultant de la directive s'appliquera, dès lors, d'office à chaque fois que les conditions prévues pour l'octroi de celle-ci seront remplies. En ce qui concerne l'exemption dans l'État de résidence de la société mère, la Convention additionnelle accorde une telle exemption, du côté belge, dans les conditions et limites prévues par la législation belge qui a transposé la directive et du côté espagnol, moyennant les mêmes conditions et limites que celles prévues par la directive (article XI). La Convention additionnelle ne contient dès lors pas de disposition contraire à la directive «Mères-filiales».

B. DISPOSITIONS TECHNIQUES

1. Régime applicable en Belgique aux revenus mobiliers de sources portugaises imposables au Portugal (article XI)

Ce régime sera désormais le suivant:

a) lorsque, conformément à la Convention, les revenus mobiliers sont effectivement imposés au Portugal, le régime du droit interne belge s'appliquera intégralement (imputation de la quotité forfaitaire d'impôt étranger et régime des revenus définitivement taxés);

b) lorsque, en vertu de dispositions légales particulières, le Portugal renonce temporairement à un impôt qui peut être perçu, conformément à sa législation générale et aux dispositions de la Convention, sur les dividendes, les intérêts ou les redevances, la Belgique n'accordera plus aucune imputation sur son impôt (suppression donc de toute clause de «tax sparing»).

2. Impôts visés (article I)

La liste des impôts directs visés par la Convention a été réactualisée.

3. Dividendes (article IV)

La définition du terme «dividendes» a été modifiée afin de permettre aux deux États d'appliquer leurs mesures internes «anti sous-capitalisation».

4. Redevances (articles VI et XIV)

La Convention additionnelle fixe le taux maximum de retenue à la source dans l'État d'où proviennent les redevances à 10% dans tous les cas. Actuellement, la retenue est perçue au taux de 5%.

Royalty's zijn eveneens betalingen voor het verlenen van bijkomstige diensten van technische bijstand, in zoverre deze worden uitgevoerd in de overeenkomstsluitende Staat waaruit de royalty's afkomstig zijn.

5. Tantièmes (artikel VII)

Beloningen verkregen ter zake van de uitoefening van de persoonlijke werkzaamheden door de vennoten van personenvennootschappen zullen eveneens belastbaar zijn overeenkomstig de bepalingen inzake de niet-zelfstandige arbeid.

6. Artiesten en atleten (artikel VIII)

Het artikel 17 van de Overeenkomst werd aangevuld met een paragraaf 2, overeenkomstig de model-overeenkomst van de OESO. Dit zal België de mogelijkheid bieden om de inkomsten uit de activiteiten die worden uitgevoerd in België door een artiest of een atleet die inwoner is van Portugal te belasten, zelfs indien deze inkomsten worden betaald aan een derde persoon.

De minister van Buitenlandse Zaken,

Erik DERYCKE.

*De vice-eerste minister en minister van Financiën
en Buitenlandse Handel,*

Philippe MAYSTADT.

Les redevances comprennent aussi les paiements relatifs à des prestations d'assistance technique accessoires, dans la mesure où ces prestations sont effectuées dans l'État contractant d'où proviennent les redevances.

5. Tantièmes (article VII)

Les rémunérations reçues en raison de l'exercice d'activités personnelles par les associés de sociétés de personnes, seront également imposables suivant les règles applicables aux professions dépendantes.

6. Artistes et sportifs (article VIII)

L'article 17 de la Convention a été complété par un paragraphe 2 conforme au modèle OCDE de convention. Celui-ci permettra à la Belgique d'imposer les revenus de l'activité exercée en Belgique par un artiste ou un sportif résident du Portugal, même lorsque ces revenus sont payés à une tierce personne.

Le ministre des Affaires étrangères,

Erik DERYCKE.

*Le vice-Premier ministre et ministre des Finances
et du Commerce extérieur,*

Philippe MAYSTADT.

WETSONTWERP

ALBERT II,
Koning der Belgen,

Aan allen die nu zijn en hierna wezen zullen,
ONZE GROET.

Op de voordracht van Onze minister van Buitenlandse Zaken, en van Onze vice-eerste minister en minister van Financiën en van Buitenlandse Handel,

HEBBEN WIJ BESLOTEN EN BESLUITEN WIJ:

Onze minister van Buitenlandse Zaken en Onze vice-eerste minister en minister van Financiën en van Buitenlandse Handel zijn gelast het ontwerp van wet, waarvan de tekst hierna volgt, in Onze naam aan de Wetgevende Kamers voor te leggen en bij de Senaat in te dienen:

Artikel 1

Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 77 van de Grondwet.

Art. 2

De aanvullende Overeenkomst ondertekend te Brussel op 6 maart 1995, tot wijziging van de Overeenkomst tussen België en Portugal tot het vermijden van dubbele belasting en tot regeling van sommige andere aangelegenheden inzake belastingen naar het inkomen, en van het slotprotocol, ondertekend te Brussel op 16 juli 1969, zullen volkomen uitwerking hebben.

Gegeven te Brussel, 18 mei 1998.

ALBERT

Van Koningswege:

De minister van Buitenlandse Zaken,

Erik DERYCKE.

De vice-eerste minister en minister van Financiën en van Buitenlandse Handel,

Philippe MAYSTADT.

PROJET DE LOI

ALBERT II,
Roi des Belges,

À tous, présents et à venir,
SALUT.

Sur la proposition de Notre ministre des Affaires étrangères et de Notre vice-Premier ministre et ministre des Finances et du Commerce extérieur,

NOUS AVONS ARRÊTÉ ET ARRÊTONS:

Notre ministre des Affaires étrangères et Notre vice-Premier ministre et ministre des Finances et du Commerce extérieur sont chargés de présenter, en Notre nom, aux Chambres législatives et de déposer au Sénat, le projet de loi dont la teneur suit:

Article premier

La présente loi règle une matière visée à l'article 77 de la Constitution.

Art. 2

La Convention additionnelle signée à Bruxelles le 6 mars 1995, modifiant la Convention entre la Belgique et le Portugal en vue d'éviter la double imposition et de régler certaines autres questions en matière d'impôts sur le revenu, et le Protocole final, signés à Bruxelles le 16 juillet 1969, sortiront leur plein et entier effet.

Donné à Bruxelles, le 18 mai 1998.

ALBERT

Par le Roi :

Le ministre des Affaires étrangères,

Erik DERYCKE.

Le vice-Premier ministre et ministre des Finances et du Commerce extérieur,

Philippe MAYSTADT.

AANVULLENDE OVEREENKOMST

Tot wijziging van de Overeenkomst tussen België en Portugal tot het vermijden van dubbele belasting en tot regeling van sommige andere aangelegenheden inzake belastingen naar het inkomen, en van het Slotprotocol, ondertekend te Brussel op 16 juli 1969

ZIJNE MAJESTEIT DE KONING DER BELGEN

en

DE PRESIDENT VAN DE PORTUGESE REPUBLIEK.

Wensende een aanvullende Overeenkomst te sluiten tot wijziging van de Overeenkomst tussen België en Portugal tot het vermijden van dubbele belasting en tot regeling van sommige andere aangelegenheden inzake belastingen naar het inkomen en van het Slotprotocol, ondertekend te Brussel op 16 juli 1969 (hierna genoemd respectievelijk «de Overeenkomst» en het «Slotprotocol»),

Hebben te dien einde tot hun Gevolmachtigden benoemd, te weten:

Zijne Majesteit de Koning der Belgen:

Frank VANDENBROUCKE, Minister van Buitenlandse Zaken.

De President van de Portugese Republiek:

Dr José Manuel Durão Barroso, Minister van Buitenlandse Zaken.

die, na hun in goede en behoorlijke vorm bevonden volmachten te hebben uitgewisseld, als volgt zijn overeengekomen:

Artikel I

Artikel 2, paragraaf 3, van de Overeenkomst wordt opgeheven en vervangen door de volgende bepalingen:

«§ 3. De bestaande belastingen waarop de Overeenkomst van toepassing is, zijn met name :

- 1º in België:
- de personenbelasting;
 - de vennootschapsbelasting;
 - de rechtspersonenbelasting;
 - de belasting van niet-inwoners;
 - de met de personenbelasting gelijkgestelde bijzondere heffing;
 - de aanvullende crisisbelasting,

met inbegrip van de voorheffingen, de opcentiemen op die belastingen en voorheffingen, alsmede de aanvullende belastingen op de personenbelasting,

(hierna te noemen «Belgische belasting»).

2º In Portugal:

- de belasting naar het inkomen van natuurlijke personen (imposto sobre o rendimento das pessoas singulares);
- de belasting naar het inkomen van rechtspersonen (imposto sobre o rendimento das pessoas colectivas);

CONVENTION ADDITIONNELLE

modifiant la Convention entre la Belgique et le Portugal en vue d'éviter les doubles impositions et de régler certaines autres questions en matière d'impôts sur le revenu et le Protocole final signés à Bruxelles le 16 juillet 1969

SA MAJESTÉ LE ROI DES BELGES

et

LE PRÉSIDENT DE LA RÉPUBLIQUE PORTUGAISE,

Désireux de conclure une Convention additionnelle modifiant la Convention entre la Belgique et le Portugal en vue d'éviter les doubles impositions et de régler certaines autres questions en matière d'impôts sur le revenu et le Protocole final signés à Bruxelles le 16 juillet 1969 (ci-après dénommés respectivement «La Convention» et «le Protocole final»),

Ont nommé à cet effet pour leurs Plénipotentiaires, savoir:

Sa Majesté le Roi des Belges:

Frank Vandebroucke, Ministre des Affaires étrangères.

Le Président de la République portugaise:

Dr. José Manuel Durão Barroso, Ministre des Affaires étrangères.

Lesquels, après avoir échangé leurs pleins pouvoirs reconnus en bonne et due forme, sont convenus des dispositions suivantes:

Article I

L'article 2, paragraphe 3, de la Convention est supprimé et remplacé par les dispositions suivantes:

«§ 3. Les impôts actuels auxquels s'applique la Convention sont:

- 1º En ce qui concerne la Belgique:
- l'impôt des personnes physiques;
 - l'impôt des sociétés;
 - l'impôt des personnes morales;
 - l'impôt des non-résidents;
 - la cotisation spéciale assimilée à l'impôt des personnes physiques;
 - la contribution complémentaire de crise,

y compris les précomptes, les centimes additionnels auxdits impôts et précomptes ainsi que les taxes additionnelles à l'impôt des personnes physiques,

(ci-après dénommés «l'impôt belge»).

2º En ce qui concerne le Portugal:

- l'impôt sur le revenu des personnes physiques (imposto sobre o rendimento das pessoas singulares);
- l'impôt sur le revenu des personnes juridiques (imposto sobre o rendimento das pessoas colectivas);

c) de plaatselijke belasting op de belasting naar het inkomen van rechtspersonen (derrama),
 (hierna te noemen «Portugese belasting».)»

Artikel II

In artikel 3, paragraaf 1, van de Overeenkomst, wordt 1° opgeheven en vervangen door de volgende bepalingen:

«1^oa) betekent de uitdrukking «België», het grondgebied van het Koninkrijk België, daaronder begrepen de territoriale zee en elk ander gebied waar het Koninkrijk België, in overeenstemming met het internationale recht, soevereine rechten of zijn rechtsmacht uitoefent;

b) betekent de uitdrukking «Portugal» het grondgebied van de Portugese Republiek gelegen op het Europese continent en de eilandengroepen van de Azoren en Madeira, de territoriale zee en elk ander gebied waar de Portugese Republiek, in overeenstemming met de Portugese wetgeving en het internationale recht, rechtsmacht of soevereine rechten heeft met betrekking tot het onderzoek en de ontginning van de natuurlijke rijkdommen van de zeebodem, van de ondergrond van de zee en van de daarboven liggende wateren;»

Artikel III

Artikel 4, paragraaf 1, van de Overeenkomst wordt opgeheven en vervangen door de volgende bepalingen:

«§ 1. Voor de toepassing van deze Overeenkomst betekent de uitdrukking «verblijfhouder van een overeenkomstsluitende Staat» iedere persoon die, ingevolge de wetgeving van die Staat, aldaar aan belasting is onderworpen op grond van zijn woonplaats, verblijf, plaats van leiding of enige andere soortgelijke omstandigheid. Die uitdrukking omvat echter niet personen die in die Staat alleen terzake van inkomsten uit in die Staat gelegen bronnen aan belasting zijn onderworpen.»

Artikel IV

Paragrafen 3 en 4 van artikel 10 van de Overeenkomst worden opgeheven en vervangen door de volgende bepalingen:

«§ 3. Het woord «dividenden», zoals gebezigd in dit artikel, betekent inkomsten uit aandelen, winstaandelen of winstbewijzen, mijnaandelen, oprichtersaandelen of andere rechten op een aandeel in de winst, met uitzondering van schuldvorderingen.

Dit woord betekent eveneens:

a) inkomsten — zelfs indien zij worden betaald in de vorm van interest — die overeenkomstig de interne belastingwetgeving van de Staat waarvan de vennootschap die de inkomsten betaalt verblijfhouder is, worden behandeld als inkomsten van aandelen;

b) inkomsten toegekend door een verblijfhouder van Portugal die een economische werkzaamheid uitoefent, aan een vennoot uit hoofde van contracten van deelname in de winst van die verblijfhouder (associação em participação).

§ 4. De bepalingen van paragrafen 1 en 2 zijn niet van toepassing indien de genietier van de dividenden, verblijfhouder van een overeenkomstsluitende Staat, in de andere overeenkomstsluitende Staat waarvan de vennootschap die de dividenden betaalt verblijfhouder is, een vaste inrichting heeft waarmee de participatie die de dividenden oplevert wezenlijk is verbonden. In dat geval zijn de bepalingen van artikel 7 van toepassing.»

c) l'impôt local sur l'impôt sur le revenu des personnes juridiques (derrama),
 (ci-après dénommés «l'impôt portugais»).»

Article II

À l'article 3, paragraphe 1er, de la Convention, le 1° est supprimé et remplacé par les dispositions suivantes :

«1° a) le terme «Belgique» désigne le territoire du Royaume de Belgique, y compris la mer territoriale, ainsi que les autres zones sur lesquelles, en conformité avec le droit international, le Royaume de Belgique exerce des droits souverains ou sa juridiction;

b) le terme «Portugal» désigne le territoire de la République portugaise situé sur le continent européen et les archipels des Açores et de Madère, la mer territoriale, ainsi que les autres zones sur lesquelles, en conformité avec la législation portugaise a jurisdiction ou des droits souverains relatifs à l'exploration et à l'exploitation des ressources naturelles du lit de la mer, du sous-sol marin et des eaux surjacentes;»

Article III

L'article 4, paragraphe 1er, de la Convention est supprimé et remplacé par les dispositions suivantes :

«§ 1er. Au sens de la présente Convention, l'expression «résident d'un État contractant» désigne toute personne qui, en vertu de la législation de cet État, est assujettie à l'impôt dans cet État, en raison de son domicile, de sa résidence, de son siège de direction ou de tout autre critère de nature analogue. Toutefois, cette expression ne comprend pas les personnes qui ne sont assujetties à l'impôt dans cet État que pour les revenus de sources situées dans cet État.»

Article IV

Les paragraphes 3 et 4 de l'article 10 de la Convention sont supprimés et remplacés par les dispositions suivantes :

«§ 3. Le terme «dividendes» employé dans le présent article désigne les revenus provenant d'actions, actions ou bons de jouissance, parts de mine, parts de fondateur ou autres parts bénéficiaires à l'exception des créances.

Ce terme désigne également :

a) les revenus — même payés sous la forme d'intérêts — qui, suivant la législation fiscale interne de l'État dont la société débitrice est résidente, sont traités comme les revenus d'actions;

b) les revenus attribués par un résident du Portugal qui exerce une activité économique à un associé, en vertu d'un contrat de participation aux bénéfices de ce résident (associação em participação).

§ 4. Les dispositions des paragraphes 1er et 2 ne s'appliquent pas lorsque le bénéficiaire des dividendes, résident d'un État contractant, a dans l'autre État contractant dont la société qui paie les dividendes est un résident, un établissement stable auquel se rattache effectivement la participation génératrice des dividendes. Dans ce cas, les dispositions de l'article 7 sont applicables.»

Artikel V

Paragraaf 4 van artikel 11 van de Overeenkomst wordt opgeheven en vervangen door de volgende bepalingen:

« § 4. De bepalingen van paragrafen 1 en 2 zijn niet van toepassing indien de genieter van de interest, verblijfhouder van een overeenkomstsluitende Staat, in de andere overeenkomstsluitende Staat waaruit de interest afkomstig is, een vaste inrichting heeft waarmee de schuldvordering of het deposito die de interest opleveren, wezenlijk is verbonden. In dat geval zijn de bepalingen van artikel 7 van toepassing.»

Artikel VI

Paragrafen 2 en 4 van artikel 12 van de Overeenkomst worden opgeheven en vervangen door de volgende bepalingen:

« § 2. De royalty's mogen echter in de overeenkomstsluitende Staat waaruit zij afkomstig zijn overeenkomstig de wetgeving van die Staat worden belast, maar de aldus geheven belasting mag niet hoger zijn dan 10 pct. van het brutobedrag van de royalty's.

§ 4. De bepalingen van paragrafen 1 en 2 zijn niet van toepassing inzien de genieter van de royalty's, verblijfhouder van een overeenkomstsluitende Staat, in de andere overeenkomstsluitende Staat waaruit de royalty's afkomstig zijn, een vaste inrichting heeft waarmee het recht of het goed die de royalty's opleveren, wezenlijk is verbonden. In dat geval zijn de bepalingen van artikel 7 van toepassing.»

Artikel VII

Artikel 16 van de Overeenkomst wordt opgeheven en vervangen door de volgende bepalingen:

«Artikel 16

Inkomsten van leidinggevende personen van vennootschappen

§ 1. Tantièmes, presentiegelden en andere soortgelijke beloningen verkregen door een verblijfhouder van een overeenkomstsluitende Staat in zijn hoedanigheid van lid van de raad van bestuur of van toezicht of van een gelijkaardig orgaan van een vennootschap die verblijfhouder is van de andere overeenkomstsluitende Staat, mogen in die andere Staat worden belast. Deze inkomsten mogen evenwel overeenkomstig de bepalingen van artikel 15 worden belast wanneer ze de uitoefening vergoeden van een vaste werkzaamheid in die hoedanigheid.

Deze bepalingen zijn ook van toepassing op beloningen verkregen ter zake van de uitoefening van werkzaamheden die, volgens de wetgeving van de overeenkomstsluitende Staat waarvan de vennootschap verblijfhouder is, worden behandeld als werkzaamheden van soortgelijke aard als die welke worden verricht door een persoon als bedoeld in de genoemde bepalingen.

§ 2. Beloningen die een persoon, op wie paragraaf 1 van toepassing is, van de vennootschap verkrijgt ter zake van de uitoefening van dagelijkse werkzaamheden van leidinggevende of van technische aard, en beloningen die een verblijfhouder van een overeenkomstsluitende Staat verkrijgt ter zake van zijn persoonlijke werkzaamheid als vennoot in een vennootschap, niet zijnde een vennootschap op aandelen, die verblijfhouder is van de andere overeenkomstsluitende Staat, mogen overeenkomstig de bepalingen van artikel 15 worden belast, alsof het ging om beloningen die een werknemer ter zake van een dienstbetrekking verkrijgt en alsof de werkgever de vennootschap was.»

Article V

Le paragraphe 4 de l'article 11 de la Convention est supprimé et remplacé par les dispositions suivantes :

« § 4. Les dispositions des paragraphes 1er et 2 ne s'appliquent pas lorsque le bénéficiaire des intérêts, résident d'un État contractant, a dans l'autre État contractant d'où proviennent les intérêts un établissement stable auquel se rattache effectivement la créance ou le dépôt générateur des intérêts. Dans ce cas, les dispositions de l'article 7 sont applicables.»

Article VI

Les paragraphes 2 et 4 de l'article 12 de la Convention sont supprimés et remplacés respectivement par les dispositions suivantes :

« § 2. Toutefois, ces redevances peuvent être imposées dans l'État contractant d'où elles proviennent et selon la législation de cet État, mais l'impôt ainsi établi ne peut excéder 10 p.c. de leur montant brut.

§ 4. Les dispositions des paragraphes 1er et 2 ne s'appliquent pas lorsque le bénéficiaire des redevances, résident d'un État contractant, a dans l'autre État contractant d'où proviennent les redevances un établissement stable auquel se rattache effectivement le droit ou le bien générateur des redevances. Dans ce cas, les dispositions de l'article 7 sont applicables.»

Article VII

L'article 16 de la Convention est supprimé et remplacé par les dispositions suivantes :

«Article 16

Revenus des dirigeants de sociétés

§ 1er. Les tantièmes, jetons de présence et autres rétributions similaires qu'un résident d'un État contractant reçoit en sa qualité de membre du conseil d'administration ou de surveillance ou d'un organe analogue d'une société résidente de l'autre État contractant sont imposables dans cet autre État. Toutefois, ces revenus sont imposables conformément aux dispositions de l'article 15 lorsqu'ils rétribuent l'exercice d'une activité permanente en ladite qualité.

Ces dispositions s'appliquent aussi aux rétributions reçues en raison de l'exercice de fonctions qui, en vertu de la législation de l'État contractant dont la société est résidente, sont traitées comme des fonctions d'une nature similaire à celles exercées par une personne visée à ces dispositions.

§ 2. Les rémunérations qu'une personne visée au paragraphe 1er reçoit de la société en raison de l'exercice d'une activité journalière de direction ou de caractère technique ainsi que les rémunérations qu'un résident d'un État contractant tire de son activité personnelle en tant qu'associé dans une société, autre qu'une société par actions, résidente de l'autre État contractant, sont imposables conformément aux dispositions de l'article 15, comme s'il s'agissait de rémunérations qu'un employé tire d'un emploi salarié et comme si l'employeur était la société.»

Artikel VIII

Artikel 17 van de Overeenkomst wordt opgeheven en vervangen door de volgende bepalingen:

« Artikel 17

Artiesten en sportbeoefenaars

§ 1. Niettegenstaande de bepalingen van de artikelen 14 en 15 mogen inkomsten die een verblijfhouder van een overeenkomstsluitende Staat verkrijgt uit zijn persoonlijke werkzaamheden die hij in de andere overeenkomstsluitende Staat verricht in de hoedanigheid van artiest, zoals toneelspeler, film-, radio- of televisieartiest, of musicus, of in de hoedanigheid van sportbeoefenaar, in de andere Staat werden belast.

§ 2. Indien inkomsten uit werkzaamheden die van artiest of een sportbeoefenaar persoonlijk en als zodanig verricht niet worden toegekend aan de artiest of aan de sportbeoefenaar zelf maar aan een andere persoon, mogen die inkomsten, niettegenstaande de bepalingen van de artikelen 7, 14 en 15, worden belast in de overeenkomstsluitende Staat waar de werkzaamheden van de artiest of de sportbeoefenaar worden verricht.»

Artikel IX

Artikel 21 van de Overeenkomst wordt opgeheven en vervangen door de volgende bepalingen:

« Artikel 21

Andere inkomsten

§ 1. Ongeacht de afkomst ervan zijn bestanddelen van het inkomen van een verblijfhouder van een overeenkomstsluitende Staat die niet in de voorgaande artikelen van deze Overeenkomst worden behandeld, slechts in die Staat belastbaar.

§ 2. De bepalingen van paragraaf 1 zijn niet van toepassing op inkomsten, niet zijnde inkomsten uit onroerende goederen als omschreven in artikel 6, paragraaf 2, indien de verkrijger van die inkomsten, die verblijfhouder is van een overeenkomstsluitende Staat, in de andere overeenkomstsluitende Staat een vaste inrichting heeft waarmee het recht op het goed dat de inkomsten oplevert wezenlijk is verbonden. In dat geval zijn de bepalingen van artikel 7 van toepassing.

§ 3. Niettegenstaande de bepalingen van de paragrafen 1 en 2, mogen bestanddelen van het inkomen van een verblijfhouder van een overeenkomstsluitende Staat die niet in de voorgaande artikelen van de Overeenkomst worden behandeld en die uit de andere overeenkomstsluitende Staat afkomstig zijn, eveneens in die andere Staat worden belast.»

Artikel X

Artikel 22 van de Overeenkomst wordt opgeheven.

Artikel XI

Artikel 23 van de Overeenkomst wordt opgeheven en vervangen door een nieuw artikel 22 dat luidt als volgt:

« Artikel 22

§ 1. In België wordt dubbele belasting op de volgende wijze vermeden:

Article VIII

L'article 17 de la Convention est supprimé et remplacé par les dispositions suivantes :

« Article 17

Artistes et sportifs

« § 1er. Nonobstant les dispositions des articles 14 et 15, les revenus qu'un résident d'un État contractant tire de ses activités personnelles exercées dans l'autre État contractant en tant qu'artiste du spectacle, tel qu'un artiste de théâtre, de cinéma, de la radio ou de la télévision, ou qu'un musicien, ou en tant que sportif, sont imposables dans cet autre État.

§ 2. Lorsque les revenus d'activités qu'un artiste du spectacle ou un sportif exerce personnellement et en cette qualité sont attribués non pas à l'artiste ou au sportif lui-même mais à une autre personne, ces revenus sont imposables, nonobstant les dispositions des articles 7, 14 et 15, dans l'État contractant où les activités de l'artiste ou du sportif sont exercées.»

Article IX

L'article 21 de la Convention est supprimé et remplacé par les dispositions suivantes :

« Article 21

Autres revenus

§ 1er. Les éléments du revenu d'un résident d'un État contractant, d'où qu'ils proviennent, qui ne sont pas traités dans les articles précédents de la présente Convention ne sont imposables que dans cet État.

§ 2. Les dispositions du paragraphe 1er ne s'appliquent pas aux revenus autres que les revenus provenant de biens immobiliers, tels qu'ils sont définis à l'article 6, paragraphe 2, lorsque le bénéficiaire de tels revenus, résident d'un État contractant, a dans l'autre État contractant un établissement stable et que le droit ou le bien générateur des revenus s'y rattache effectivement. Dans ce cas, les dispositions de l'article 7 sont applicables.

§ 3. Nonobstant les dispositions des paragraphe 1er et 2, les éléments du revenu d'un résident d'un État contractant qui ne sont pas traités dans les articles précédents de la Convention et qui proviennent de l'autre État contractant sont aussi imposables dans cet autre État.»

Article X

L'article 22 de la Convention est supprimé.

Article XI

L'article 23 de la Convention est supprimé et remplacé par un nouvel article 22 libellé comme suit :

« Article 22

§ 1er. En ce qui concerne la Belgique, la double imposition est évitée de la manière suivante :

1º Indien een verblijfhouder van België inkomsten verkrijgt die ingevolge de bepalingen van deze Overeenkomst, niet zijnde de bepalingen van artikel 10, paragraaf 2, van artikel 11, paragrafen 2 en 6, en van artikel 12, paragrafen 2 en 6, in Portugal mogen worden belast, stelt België deze inkomsten vrij van belasting, maar om het bedrag van de belasting op het overige inkomen van die verblijfhouder te berekenen mag België het belastingtarief toepassen dat van toepassing zou zijn indien die inkomsten niet waren vrijgesteld.

2º Onder voorbehoud van de bepalingen van de Belgische wetgeving betreffende de verrekening van in het buitenland betaalde belastingen met de Belgische belasting wordt, indien een verblijfhouder van België inkomstenbestanddelen verkrijgt die deel uitmaken van zijn samengestelde inkomen dat aan de Belgische belasting is onderworpen en bestaan uit dividenden die belastbaar zijn ingevolge artikel 10, paragraaf 2, en niet van Belgische belasting zijn vrijgesteld ingevolge subparagraph 3º hierna, uit interest die belastbaar is ingevolge artikel 11, paragrafen 2 of 6 of uit royalty's die belastbaar zijn ingevolge artikel 12, paragraaf 2 of 6, de op die inkomsten geheven Portugese belasting in mindering gebracht van de Belgische belasting op die inkomsten.

3º Dividenden die door een vennootschap die verblijfhouder is van België worden verkregen van een vennootschap die verblijfhouder is van Portugal, en die in Portugal ingevolge artikel 10, paragraaf 2, mogen worden belast, worden in België vrijgesteld van de vennootschapsbelasting op de voorwaarden en binnen de grenzen die in de Belgische wetgeving zijn bepaald.

4º Indien verliezen die een onderneming gedreven door een verblijfhouder van België in een in Portugal gelegen vaste inrichting heeft geleden, voor de belastingheffing van die onderneming in België volgens de Belgische wetgeving werkelijk in mindering van de winsten van die onderneming zijn gebracht, is de vrijstelling in 1º niet van toepassing op de winst van andere belastbare tijdperken die aan die inrichting kan worden toegerekend, in zoverre als deze winst ook niet in Portugal door de verrekening van die verliezen is belast.

§ 2. In Portugal wordt dubbele belasting overeenkomstig de bepalingen van de Portugese wetgeving (in zoverre deze bepalingen niet afwijken van de algemene beginselen waarin deze paragraaf voorziet) op de volgende wijze vermeden:

1º Indien een verblijfhouder van Portugal inkomsten verkrijgt die overeenkomstig de bepalingen van de Overeenkomst, in België mogen worden belast, vermindert Portugal de belasting naar het inkomen van deze verblijfhouder met een bedrag dat gelijk is aan de in België betaalde belasting.

Het bedrag van de vermindering mag echter niet hoger zijn dan het deel van de belasting naar het inkomen, berekend voor de vermindering, dat verband houdt met de inkomsten die in België mogen worden belast.

2º Indien een vennootschap die verblijfhouder is van Portugal dividenden verkrijgt van een vennootschap die verblijfhouder is van België waarvan de eerste vennootschap onmiddellijk 25 pct. van het kapitaal bezit, verleent Portugal bij het bepalen van de belastbare winst die aan de belasting naar het inkomen van rechtspersonen onderworpen is, binnen de termijnen en op de voorwaarden die in de Portugese wetgeving zijn bepaald, een vermindering ten belope van 95 pct. van deze dividenden die in de belastbare grondslag zijn opgenomen.

3º Indien ingevolge enige bepaling van de Overeenkomst inkomsten die een verblijfhouder van Portugal verkrijgt, in deze Staat van belasting zijn vrijgesteld, mag Portugal echter om het bedrag van de belasting op het overige inkomen van deze verblijfhouder te bepalen, rekening houden met de vrijgestelde inkomsten.»

1º Lorsqu'un résident de la Belgique reçoit des revenus qui sont imposables au Portugal conformément aux dispositions de la présente Convention, à l'exception de celles des articles 10, paragraphe 2, 11, paragraphes 2 et 6 et 12, paragraphes 2 et 6, la Belgique exempte de l'impôt ces revenus, mais elle peut, pour calculer le montant de ses impôts sur le reste du revenu de ce résident, appliquer le même taux que si les revenus en question n'avaient pas été exemptés.

2º Sous réserve des dispositions de la législation belge relatives à l'imputation sur l'impôt belge des impôts payés à l'étranger, lorsqu'un résident de la Belgique reçoit des éléments de revenu qui sont compris dans son revenu global soumis à l'impôt belge et qui consistent en dividendes imposables conformément à l'article 10, paragraphe 2, et non exemptés d'impôt belge en vertu du 3º ci-après, en intérêts imposables conformément à l'article 11, paragraphes 2 ou 6, ou en redevances imposables conformément à l'article 12, paragraphes 2 ou 6, l'impôt portugais perçu sur ces revenus est imputé sur l'impôt belge afférent auxdits revenus.

3º Les dividendes qu'une société qui est un résident de la Belgique reçoit d'une société qui est un résident du Portugal et qui sont imposables au Portugal conformément à l'article 10, paragraphe 2, sont exemptés de l'impôt des sociétés en Belgique, dans les conditions et limites prévues par la législation belge.

4º Lorsque, conformément à la législation belge, des pertes subies par une entreprise exploitée par un résident de la Belgique dans un établissement stable situé au Portugal ont été effectivement déduites des bénéfices de cette entreprise pour son imposition en Belgique, l'exemption prévue sub 1º ne s'applique pas aux bénéfices d'autres périodes imposables qui sont imputables à cet établissement, dans la mesure où ces bénéfices d'autres périodes imposables qui sont imputables à cet établissement, dans la mesure où ces bénéfices n'ont pas non plus été imposés au Portugal en raison de leur compensation avec lesdites pertes.

§ 2. En ce qui concerne le Portugal, la double imposition est évitée, conformément aux dispositions de la législation portugaise (dans la mesure où celles-ci ne dérogent pas aux principes généraux contenus dans le présent paragraphe, de la manière suivante :

1º Lorsqu'un résident du Portugal reçoit des revenus qui, conformément aux dispositions de la Convention, sont imposables en Belgique, le Portugal déduit de l'impôt sur le revenu de ce résident un montant égal à l'impôt payé en Belgique.

Le montant déduit ne peut toutefois excéder la fraction de l'impôt sur le revenu, calculé avant déduction, qui correspond aux revenus imposables en Belgique.

2º Lorsqu'une société résidente du Portugal reçoit des dividendes d'une société résidente de la Belgique dans le capital de laquelle la première société détient directement une participation d'au moins 25 p.c. le Portugal déduit, lors de la détermination du bénéfice imposable soumis à l'impôt sur le revenu des personnes juridiques, 95 p.c. de ces dividendes compris dans la base imposable, dans les termes et conditions prévus dans la législation portugaise.

3º Lorsque, conformément à une disposition quelconque de la Convention, les revenus qu'un résident du Portugal reçoit sont exemptés d'impôt dans cet État, celui-ci peut néanmoins, pour calculer le montant de l'impôt sur le reste des revenus de ce résident, tenir compte des revenus exemptés.»

Artikel XII

Artikel 24 van de Overeenkomst wordt artikel 23 en de paragrafen 4, 5 en 6 van dat artikel worden opgeheven en vervangen door de volgende bepalingen:

« § 4. Geen enkele bepaling van deze Overeenkomst mag aldus worden uitgelegd dat zij een overeenkomstsluitende Staat verplicht aan verblijfhouders van de andere overeenkomstsluitende Staat de persoonlijke aftrekken, tegemoetkomingen en belastingverminderingen uit hoofde van de gezinstoestand of de gezinslasten te verlenen die hij aan zijn eigen verblijfhouders verleent.

§ 5. De belastingheffing van een vaste inrichting die een onderneming van een overeenkomstsluitende Staat in de andere overeenkomstsluitende Staat heeft, is in die andere Staat niet ongunstiger dan de belastingheffing van ondernemingen van die andere Staat die dezelfde werkzaamheden uitoefenen.

Geen enkele bepaling van dit artikel mag aldus worden uitgelegd dat zij:

1º een overeenkomstsluitende Staat belet de dividenden uit een deelneming die wezenlijk is verbonden met een in die Staat gelegen vaste inrichting waarover een vennootschap die verblijfhouder is van de andere overeenkomstsluitende Staat beschikt, overeenkomstig zijn interne wetgeving te belasten;

2º België belet de winst van een Belgische vaste inrichting van een vennootschap die verblijfhouder is van Portugal aan de belasting te onderwerpen tegen het tarief dat door de Belgische interne wetgeving is bepaald, op voorwaarde dat het genoemde tarief niet hoger is dan het maximumtarief dat van toepassing is op de winsten van vennootschappen die verblijfhouders zijn van België.

§ 6. Behoudens in geval van toepassing van artikel 9, van artikel 11, paragraaf 6, of van artikel 12, paragraaf 6, kunnen interest, royalty's en andere kosten, die door een onderneming van een overeenkomstsluitende Staat aan een verblijfhouder van de andere overeenkomstsluitende Staat worden betaald, voor de vaststelling van de belastbare winst van die onderneming in mindering worden gebracht op dezelfde voorwaarden, alsof zij aan een verblijfhouder van de eerstbedoelde Staat zouden zijn betaald.»

Artikel XIII

Artikel 28 van de Overeenkomst wordt opgeheven.

De artikelen 25, 26, 27, 29 en 30 worden respectievelijk de artikelen 24, 25, 26, 27 en 28.

Artikel XIV

De punten 1 en 2 van het Slotprotocol worden opgeheven en vervangen door de volgende bepalingen:

«1. Met betrekking tot artikel 2, paragraaf 3, 2º.

De belasting naar het inkomen van natuurlijke personen en de belasting naar het inkomen van rechtspersonen omvatten alle inhoudingen bij de bron die terzake van deze belastingen worden verricht.

2. Met betrekking tot artikel 3, paragraaf 1, 1º.

Er is overeengekomen dat in geval van geschil tussen de interne wetgeving van een overeenkomstsluitende Staat en het internationaal recht, dit laatste voorrang zal hebben.

Article XII

L'article 24 de la Convention devient l'article 23 et ses paragraphes 4, 5 et 6 sont supprimés et remplacés par les dispositions suivantes :

« § 4. Aucune disposition de la présente Convention ne peut être interprétée comme obligeant un État contractant à accorder aux résidents de l'autre État contractant les déductions personnelles, abattements et réductions d'impôt en fonction de la situation ou des charges de famille qu'il accorde à ses propres résidents.

§ 5. L'imposition d'un établissement stable qu'une entreprise d'un État contractant a dans l'autre État contractant n'est pas établie dans cet autre État d'une façon moins favorable que l'imposition des entreprises de cet autre État qui exercent la même activité.

Aucune disposition du présent article ne peut être interprétée comme empêchant :

1º un État contractant d'imposer, conformément à sa législation interne, les dividendes afférents à une participation se rattachant effectivement à un établissement stable dont dispose dans cet État une société résidente de l'autre État contractant;

2º la Belgique d'imposer au taux prévu par sa législation interne les bénéfices d'un établissement stable belge d'une société résidente du Portugal, pourvu que le taux précité n'excède pas le taux maximal applicable aux bénéfices des sociétés résidentes de la Belgique.

§ 6. Sauf en cas d'application de l'article 9, de l'article 11, paragraphe 6, ou de l'article 12, paragraphe 6, les intérêts, redevances et autres frais payés par une entreprise d'un État contractant à un résident de l'autre État contractant sont déductibles pour la détermination des bénéfices imposables de cette entreprise, dans les mêmes conditions que s'ils avaient été payés à un résident du premier État.»

Article XIII

L'article 28 de la Convention est supprimé.

Les articles 25, 26, 27, 29 et 30 deviennent respectivement les articles 24, 25, 26, 27 et 28.

Article XIV

Les points 1 et 2 du Protocole final sont supprimés et remplacés par les dispositions suivantes :

«1. Ad. article 2, paragraphe 3, 2º.

L'impôt sur le revenu des personnes physiques et l'impôt sur le revenu des personnes juridiques comprennent toutes les retentions à la source opérées au titre de ces impôts.

2. Ad. article 3, paragraphe 1er, 1º.

Il est entendu que, en cas de conflit entre la législation interne d'un état contractant et le droit international, ce dernier aura la primauté.

3. Met betrekking tot artikel 12, paragraaf 3.

Het woord «royalty's» omvat eveneens betalingen voor het verlenen van diensten van technische bijstand die bijkomstig zijn bij het gebruik van, of aan het recht van gebruik van, goederen, rechten of inlichtingen bedoeld in deze bepaling, in zoverre deze diensten worden uitgevoerd in de overeenkomstsluitende Staat waaruit de royalty's afkomstig zijn.»

Artikel XV

§ 1. Deze aanvullende Overeenkomst zal worden bekraftigd en de akten van bekraftiging zullen zo spoedig mogelijk worden uitgewisseld.

§ 2. De aanvullende Overeenkomst zal in werking treden de vijftiende dag na die waarop de akten van bekraftiging worden uitgewisseld en de bepalingen ervan zullen toepassing vinden:

a) In België:

1º op de bij de bron verschuldigde belastingen ten aanzien waarvan het tot belasting aanleiding gevende feit zich voordoet op of na 1 januari van het kalenderjaar dat volgt op dat waarin de aanvullende Overeenkomst in werking treedt;

b) In Portugal:

1º op de bij de bron verschuldigde belastingen ten aanzien waarvan het tot belasting aanleiding gevende feit zich voordoet op of na 1 januari van het kalenderjaar dat volgt op dat waarin de aanvullende Overeenkomst in werking treedt;

2º op de andere belastingen geheven naar inkomsten van kalenderjaren of van belastbare tijdperken die een aanvang nemen op of na 1 januari van het kalenderjaar dat volgt op dat waarin de aanvullende Overeenkomst in werking treedt.

GEDAAN in tweevoud te Brussel op 6 maart 1995, in de Nederlandse, de Franse en de Portugese taal, zijnde de drie teksten gelijkelijk authentiek.

Voor het Koninkrijk België:

F. VANDEN BROUCKE

Minister van Buitenlandse Zaken

Voor de Portugese Republiek:

JOSÉ MANUEL DURÃO BARROSO

Minister van Buitenlandse Zaken

3. Ad. article 12, paragraphe 3.

Le terme «redevances» comprend aussi les paiements relatifs à des prestations d'assistance technique accessoires à l'usage ou à la concession de l'usage de biens, droits ou informations visés à cette disposition, dans la mesure où ces prestations sont effectuées dans l'État contractant d'où proviennent les redevances.»

Article XV

§ 1er. La présente Convention additionnelle sera ratifiée et les instruments de ratification seront échangés aussitôt que possible.

§ 2. La Convention additionnelle entrera en vigueur le quinzième jour suivant celui de l'échange des instruments de ratification et ses dispositions seront applicables:

a) En ce qui concerne la Belgique:

1º aux impôts dus à la source dont le fait générateur se produira à partir du 1er janvier de l'année civile suivant celle de son entrée en vigueur:

2º aux autres impôts établis sur des revenus de périodes imposables commençant à partir du 1er janvier de l'année civile suivant celle de son entrée en vigueur.

b) En ce qui concerne le Portugal:

1º aux impôts dus à la source dont le fait générateur se produira à partir du 1er janvier de l'année civile suivant celle de son entrée en vigueur:

2º aux autres impôts établis sur des revenus d'années civiles ou de périodes imposables commençant à partir du 1er janvier de l'année civile suivant celle de son entrée en vigueur.

FAIT à Bruxelles, le 6 mars 1995, en double exemplaire, en langues française, néerlandaise et portugaise, les trois textes faisant également: foi.

Pour le Royaume de Belgique:

F. VANDEN BROUCKE

Ministre des Affaires étrangères

Pour la République portugaise:

JOSÉ MANUEL DURÃO BARROSO

Ministre des Affaires étrangères

**VOORONTWERP VAN WET VOORGELEGD
AAN DE RAAD VAN STATE**

Voorontwerp van wethoudende instemming met de aanvullende Overeenkomst ondertekend te Brussel op 6 maart 1995, tot wijziging van de Overeenkomst tussen België en Portugal tot het vermijden van dubbele belasting en tot regeling van sommige andere aangelegenheden inzake belasting naar het inkomen, en met het Slotprotocol, ondertekend te Brussel op 16 juli 1969

Artikel 1

Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 77, eerste lid, 6°, van de Grondwet.

Art. 2

De aanvullende Overeenkomst ondertekend te Brussel op 6 maart 1995, tot wijziging van de Overeenkomst tussen België en Portugal tot het vermijden van dubbele belasting en tot regeling van sommige andere aangelegenheden inzake belastingen naar het inkomen, en het slotprotocol, ondertekend te Brussel op 16 juli 1969, zullen volkomen uitwerking hebben.

**AVANT-PROJET DE LOI SOUMIS
AU CONSEIL D'ÉTAT**

Avant-projet de loi important assentiment à la Convention additionnelle signée à Bruxelles le 6 mars 1995, modifiant la Convention entre la Belgique et le Portugal en vue d'éviter la double imposition et de régler certaines autres questions en matière d'impôts sur le revenu, et au Protocole final, signés à Bruxelles le 16 juillet 1969

Article premier

La présente loi règle une matière visée à l'article 77, alinéa 1er, 6° de la Constitution.

Art. 2

La Convention additionnelle signée à Bruxelles le 6 mars 1995, modifiant la Convention entre la Belgique et le Portugal en vue d'éviter les doubles impositions et de régler certaines autres questions en matière d'impôts sur le revenu, et le Protocole final, signés à Bruxelles le 16 juillet 1969, sortiront leur plein et entier effet.

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, tweede kamer, op 4 september 1996 door de minister van Buitenlandse Zaken verzocht hem, van advies te dienen over een ontwerp van wet «houdende instemming met de aanvullende Overeenkomst, ondertekend te Brussel op 6 maart 1995, tot wijziging van de Overeenkomst tussen België en Portugal tot het vermijden van dubbele belasting en tot regeling van sommige andere aangelegenheden inzake belastingen naar het inkomen, en met het Slotprotocol, ondertekend te Brussel op 16 juli 1969», heeft op 26 mei 1997 het volgende advies gegeven:

VOORAFGAANDE OPMERKINGEN

1. Overeenkomstig artikel 84, tweede lid, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State onderzoekt deze onder meer of de voorgeschreven formaliteiten zijn vervuld.

Het wetsontwerp valt onder de werkingssfeer van de artikelen 5 en 14 van het koninklijk besluit van 16 november 1994 betreffende de administratieve en begrotingscontrole, die het advies van de inspecteur van Financiën en de akkoordbevinding van de minister van Begroting vereisen alvorens de Raad van State om advies wordt verzocht.

Volgens de op 19 september 1996 en 30 april 1997 naar de Raad van State overgezonden documenten zijn die twee formaliteiten vervuld, de eerste op 13 september 1995 en de tweede op 5 november 1996.

2. Het verdient aanbeveling dat de memorie van toelichting wordt aangevuld teneinde te preciseren wat de Europese juridische achtergrond is van de overeenkomst(1).

ONDERZOEK VAN HET ONTWERP

Bepalend gedeelte

Artikel 1

Artikel 83 van de Grondwet gebiedt niet dat de onderverdeling van artikel 77 van dezelfde tekst, dat vaststelt welke aangelegenheden onder het volledige bicamerisme vallen, wordt aangegeven. De woorden «eerste lid, 6°» dienen bijgevolg te vervallen.

Artikel 2

In de Franse tekst schrijve men: «... sortiront leur plein ...»

De kamer was samengesteld uit:

De heer J.-J. STRYCKMANS, voorzitter;

De heren Y. KREYNS en P. HANSE, staatsraden;

De heren P. GOTTHOT en J. van COMPERNOLLE, assessoren van de afdeling wetgeving;

Mevrouw J. GIELISSEN, griffier.

Het verslag werd uitgebracht door de heer J. REGNIER, eerste auditeur. De nota van het Coördinatiebureau werd opgesteld door de heer M. BAUWENS, adjunct-auditeur.

(1) Zie in de rechtsleer bijvoorbeeld L. Hinnekens, *De toetsing van bilaterale belastingverdragen aan het gemeenschapsrecht*, RW, 1996-1997, 14 september 1996, blz. 33-45, en J. Malherbe en D. Berlin, *Conventions fiscales bilatérales et droit communautaire*, RTD eur., april-juni 1995, blz. 245-272 en juli-september 1995, blz. 509-537, en de geciteerde literatuurplaatsen.

AVIS DU CONSEIL D'ÉTAT

Le CONSEIL D'ÉTAT, section de législation, deuxième chambre, saisi par le ministre des Affaires étrangères, le 4 septembre 1996, d'une demande d'avis, sur un projet de loi «portant assentiment à la Convention additionnelle, signée à Bruxelles le 6 mars 1995, modifiant la Convention entre la Belgique et le Portugal en vue d'éviter les doubles impositions et de régler certaines autres questions en matière d'impôts sur le revenu, et au Protocole final, signés à Bruxelles le 16 juillet 1969», a donné le 26 mai 1997 l'avis suivant:

OBSERVATIONS PRÉALABLES

1. Aux termes de l'article 84, alinéa 2, des lois coordonnées sur le Conseil d'État, celui-ci vérifie, notamment, l'accomplissement des formalités prescrites.

Le projet de loi entre dans le champ d'application des articles 5 et 14 de l'arrêté royal du 16 novembre 1994 relatif au contrôle administratif et budgétaire, qui requièrent que l'avis de l'inspecteur des Finances et l'accord du ministre du Budget soient donnés préalablement à la consultation du Conseil d'État.

Selon les documents transmis au Conseil d'État le 19 septembre 1996 et le 30 avril 1997, ces deux formalités ont été accomplies, la première le 13 septembre 1995, la seconde le 5 novembre 1996.

2. L'exposé des motifs gagnerait à être complété afin que soit précisé le contexte juridique européen dans lequel s'insère la convention(1).

EXAMEN DU PROJET

Dispositif

Article 1er

L'article 83 de la Constitution ne commande pas l'indication de la subdivision de l'article 77 du même texte qui détermine les matières bicamérales parfaites. Les mots «alinéa 1er, 6°» seront en conséquence omis.

Article 2

Il y a lieu d'écrire dans le texte français «sortiront leur plein et entier effet».

La chambre était composée de :

M. J.-J. STRYCKMANS, président;

MM. Y. KREINS et P. HANSE, conseillers d'Etat;

MM. P. GOTTHOT et J. van COMPERNOLLE, conseillers de la section de législation;

Mme J. GIELISSEN, greffier.

Le rapport a été présenté par M. J. REGNIER, premier auditeur. La note du Bureau de coordination a été rédigée par M. M. BAUWENS auditeur adjoint.

(1) Voyez, en doctrine, à titre d'exemple, L. Hinnekens, *De toetsing van bilaterale belastingverdragen aan het gemeenschapsrecht*, RW, 1996-1997, 14 septembre 1996, pp. 33-45 ainsi que J. Malherbe et D. Berlin, *Conventions fiscales bilatérales et droit communautaire*, RTD eur., avril-juin 1995, pp. 245-272 et juillet-septembre 1995, pp.509-537, et les références citées.

De overeenstemming tussen de Franse en de Nederlandse tekst
werd nagezien onder toezicht van de heer J.-J. STRYCKMANS.

De Griffier,

J. GIELISSEN.

De Voorzitter,

J.-J. STRYCKMANS.

La concordance entre la version française et la version néerlandaise a été vérifiée sous le contrôle de M. J.-J. STRYCKMANS.

Le Greffier,

J. GIELISSEN.

Le Président,

J.-J. STRYCKMANS.